

ROMANO KHER

RÓMSKY DOM

Rómovia v médiách na Slovensku

Mediálna analýza

Monitorované obdobie 1.6.2015 do 31.10.2015

Romano kher – Rómsky dom

Košická 36

821 08 Bratislava

Mobil: 0907/639 961

www.romanokher.eu

KLÚČOVÉ ZISTENIA

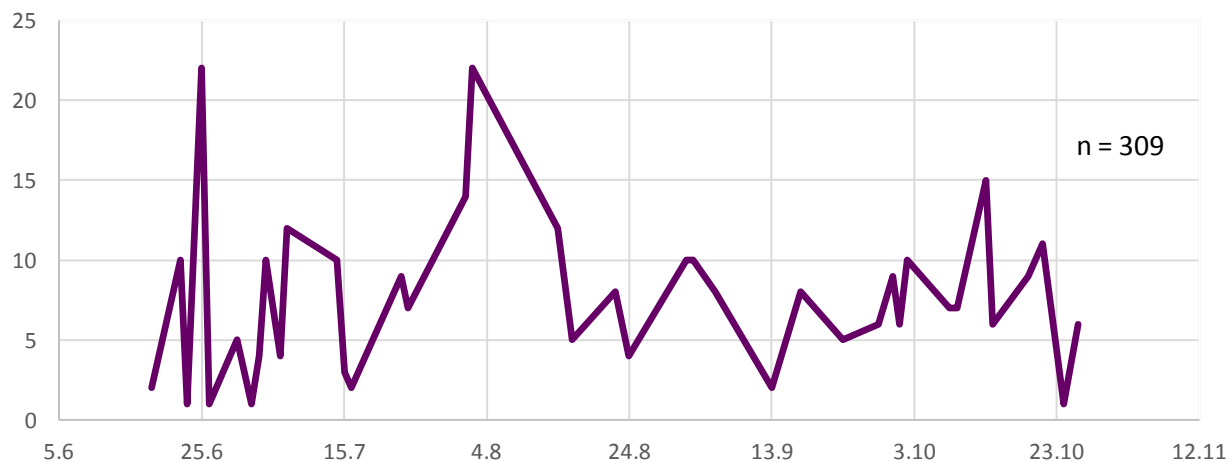
1 MEDIÁLNY OBRAZ RÓMOV

1.1 Rebríček sledovaných médií

Graf zobrazuje rebríček sledovaných médií a uvádza počet príspevkov v jednotlivých médiách, ktorých témou sú Rómovia.

1.2 Vývoj medializácie Rómov v priebehu sledovaného obdobia

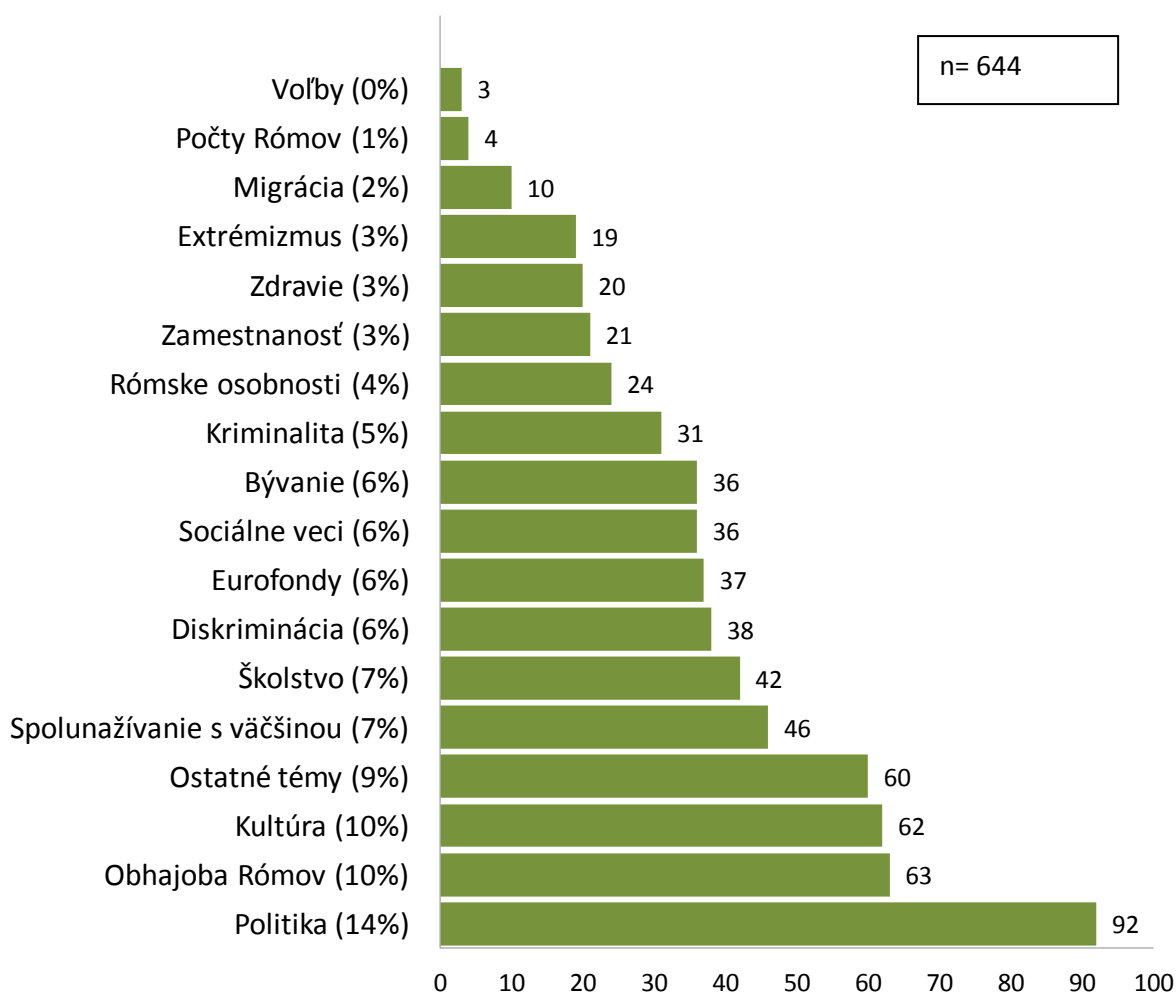
Počet článkov v závislosti od dátumu

Graf zobrazuje vývoj medializácie Rómov za sledované obdobie podľa počtu príspevkov v jednotlivých sledovaných dňoch.

Z grafu vyplýva, že v určitých dňoch bolo v médiách príspevkov s rómskou tematikou viac ako obvykle. Novinárov motivuje buď nejaká výnimočná udalosť – kauza alebo dátum, ktorý je v kalendári vyhradený Rómom (Medzinárodný deň Rómov – 8. apríla, Deň rómskeho holocaustu – 2. augusta). V dňoch okolo 25. júna 2015 vzbudila pozornosť novinárov stanovisko verejnej ochrankyne práv na neprimeraný policajný zásah v rómskej osade v Moldave nad Bodvou.

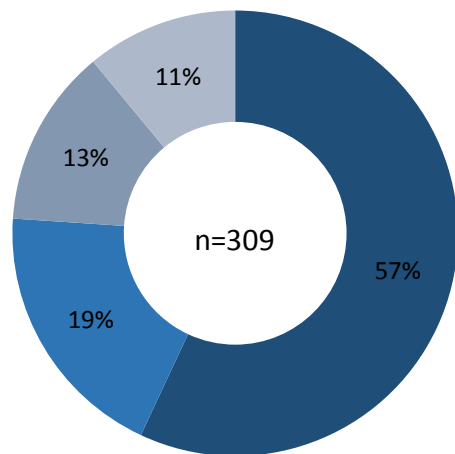
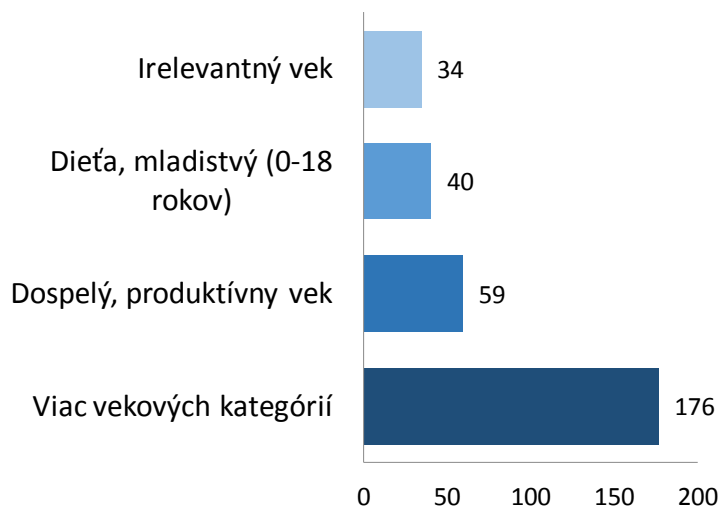
Začiatkom augusta prinášali médiá informácie o podujatiach konaných na počesť rómskeho holocaustu.

1.3 Tematická štruktúra

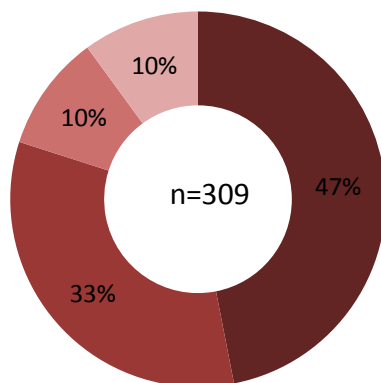
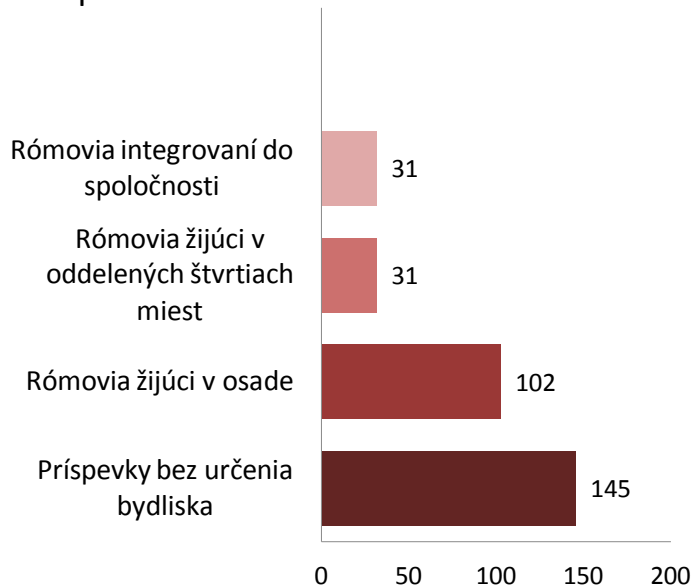
Graf zobrazuje tematickú štruktúru medializácie za sledované obdobie. Jednému mediálnemu výstupu mohla byť priradená viac ako jedna téma. Súčet mediálnych výstupov s jednotlivými témami je preto vyšší ako celkový počet príspevkov.

1.4 Veková štruktúra

Grafy znázorňujú rozdelenie príspevkov podľa veku osôb, o ktorých autori píšu.

1.5 Spôsob života

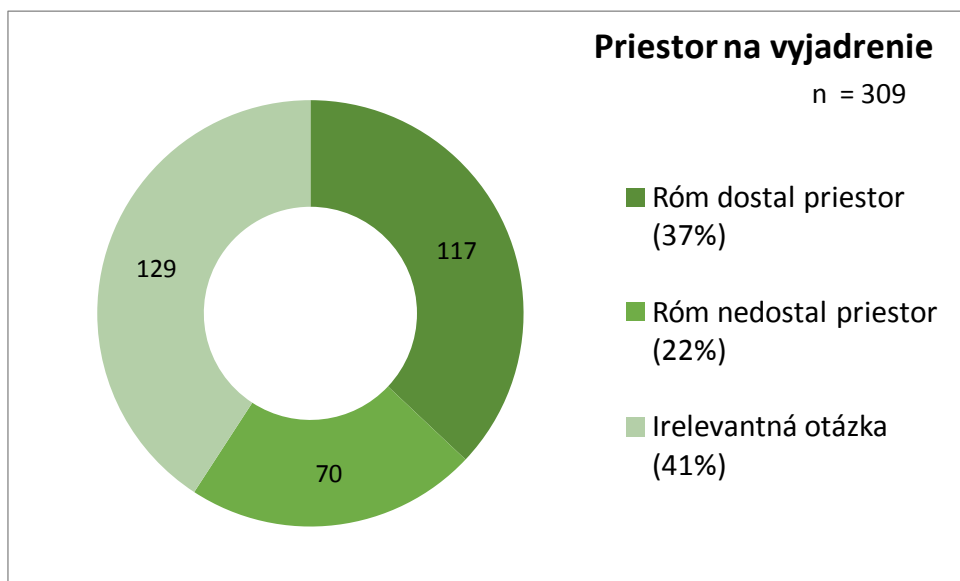

Grafy znázorňujú rozdelenie všetkých príspevkov podľa bydliska. Do kategórie „ostatné“ patria také príspevky, v ktorých sme bydlisko a spôsob života nevedeli určiť alebo to nebola relevantná otázka.

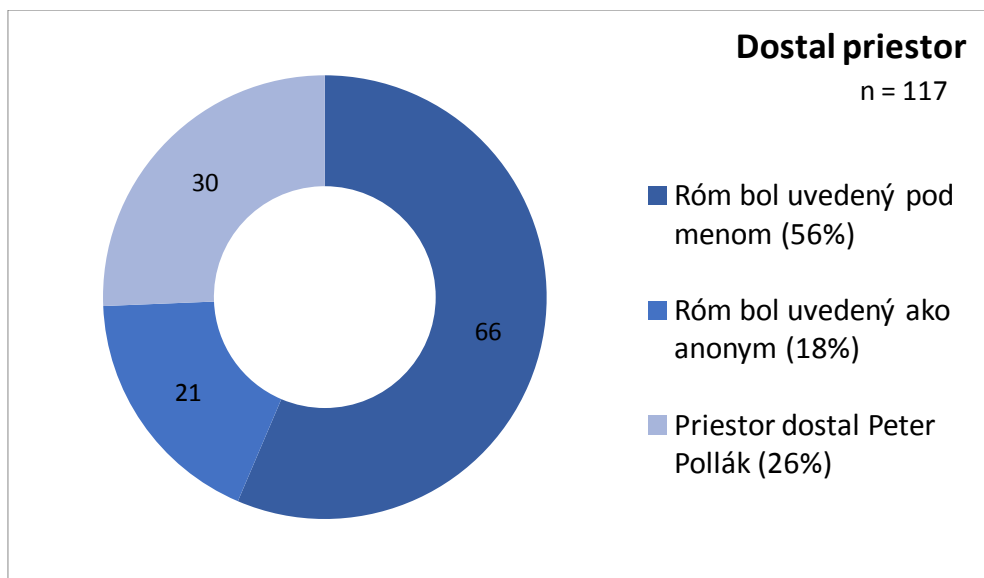
Podľa Atlasu rómskych komún na Slovensku žije viac ako 400-tisíc Rómov, takmer polovica z nich býva rozptýlene medzi majoritou, čo predstavuje 46,5 percenta všetkých Rómov na Slovensku. Vo vnútri obce žije takmer 52-tisíc Rómov a v segregovaných koncentráciách mimo obce žije 68 540 Rómov.

Napriek týmto údajom venujú novinári najviac pozornosti Rómom v osadách, ak neberieme do úvahy príspevky bez určenia bydliska. Zdá sa, že extrémna chudoba, ľudia na okraji spoločnosti priťahujú novinárov oveľa viac, ako tí, ktorí žijú v priemerných podmienkach. Najmä bulvárne médiá zneužívajú nízke vzdelanie obyvateľov osád a ich nepripravenosť komunikovať s médiami pri tragédiách.

2 PRIESTOR NA VYJADRENIE

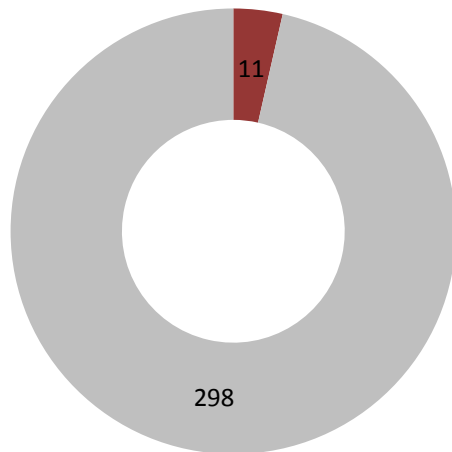
Graf vychádza z celkového počtu mediálnych výstupov a rozdeľuje ich na tie, v ktorých Róm dostal, resp. nedostal priestor na vyjadrenie a je doplnený o kategóriu „irelevantná otázka“, v prípadoch kedy bolo z pohľadu obsahovej náplne príspevku irelevantné osloviť Rómov.

Graf zobrazuje celkový počet mediálnych výstupov (117 príspevkov), v ktorých dostali Rómovia priestor na vyjadrenie. Uvedená kategória je rozdelená na tri podkategórie: 1. Róm bol uvedený pod menom, 2. Róm bol uvedený ako anonym, 3. Priestor dostal Peter Pollák.

3 PRÍSTUP MÉDIÍ K RÓMOM

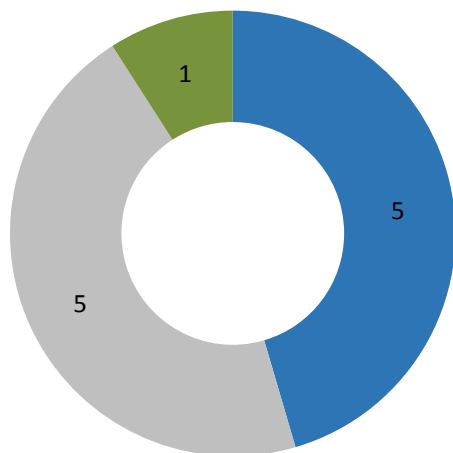
3.1 Podnecovanie k nenávisti, diskriminácii alebo k pocitu ohrozenia

Podnecovanie

n = 309

- podnecuje negatívne charakteristiky na základe etnického pôvodu (4%)
- nepodnecuje negatívne charakteristiky na základe etnického pôvodu (96%)

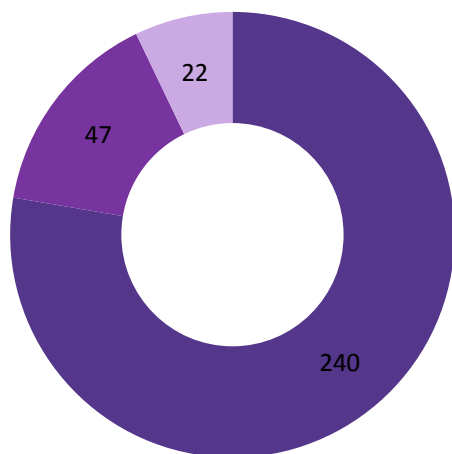
Podnecovanie

n = 11

- podnecujú pocit ohrozenia (46%)
- podnecujú diskrimináciu (45%)
- podnecujú nenávisť (9%)

3.2 Citlivosť prístupu novinára

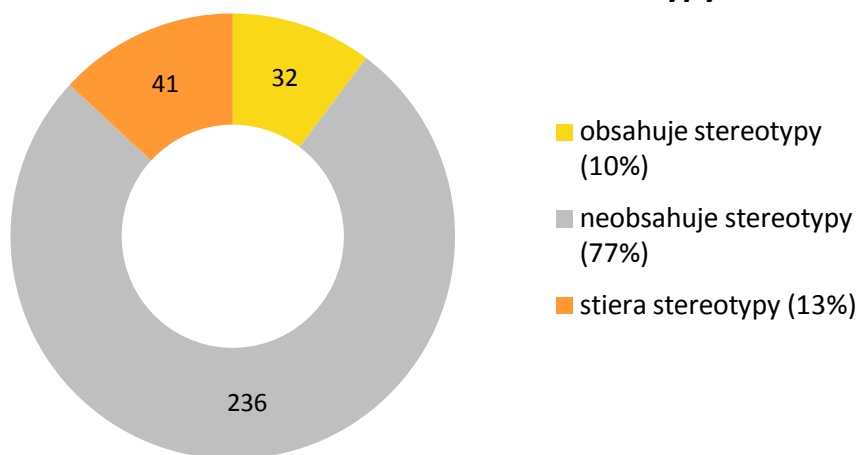
Citlivosť novinára

n = 309

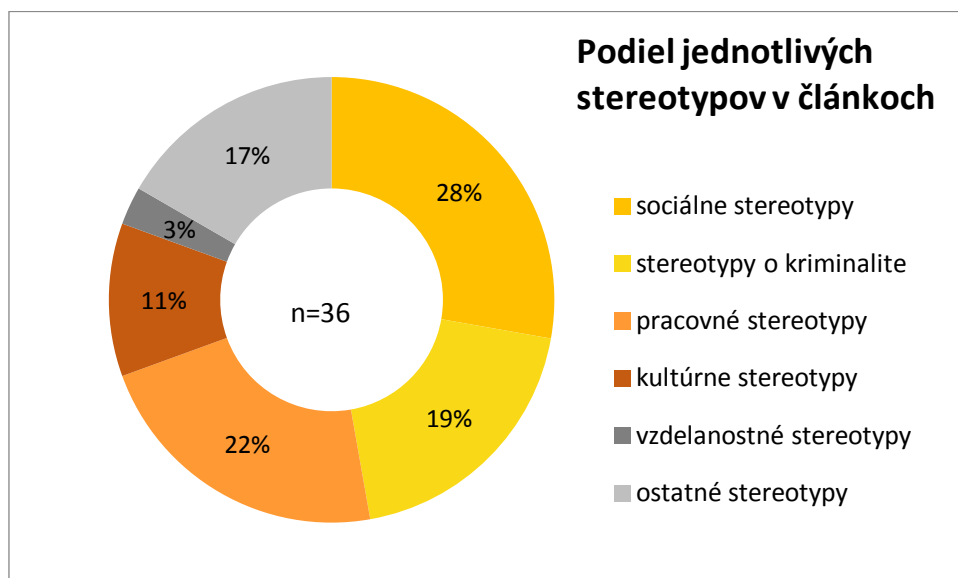
- novinár prístupuje neutrálne (78%)
- novinár prístupuje citlivo (15%)
- novinár neprístupuje citlivo (7%)

3.3 Výskyt stereotypov

Stereotypy v článku

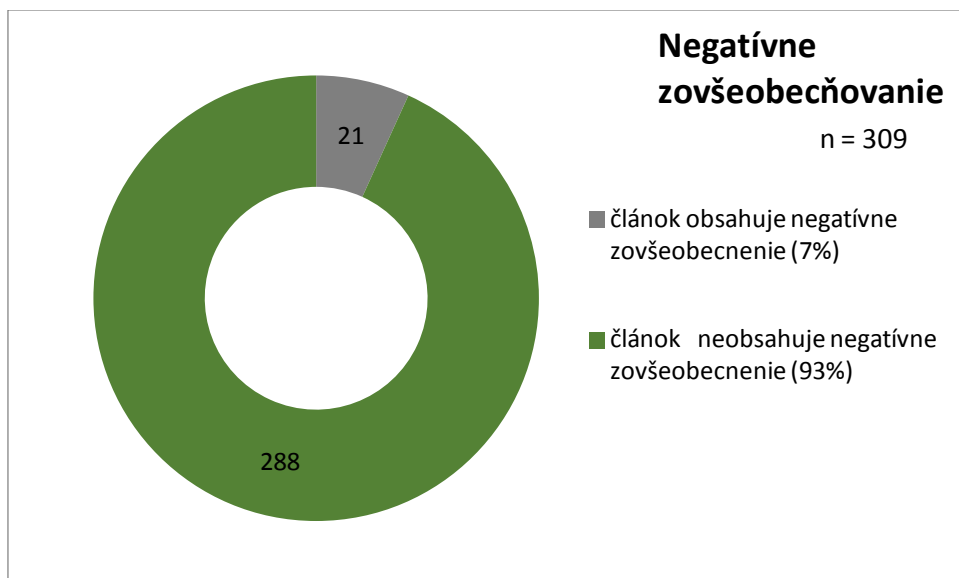

Podiel jednotlivých stereotypov v článkoch

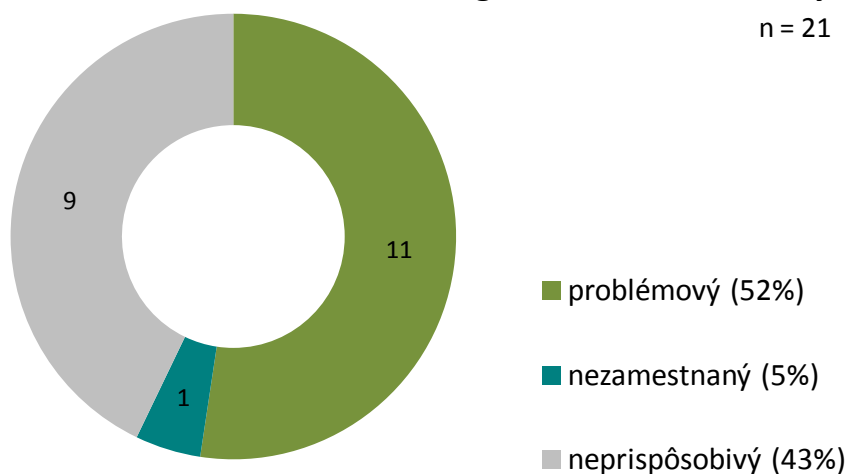
3.4 Negatívne zovšeobecňujúce charakteristiky Rómov

Kategória sledovala, či autor používal negatívne zovšeobecňujúce charakteristiky Rómov, tak že príspevok vyznel, akoby Rómovia vo všeobecnosti boli neprispôsobiví, nezamestnaní, drzí, problémoví a pod.

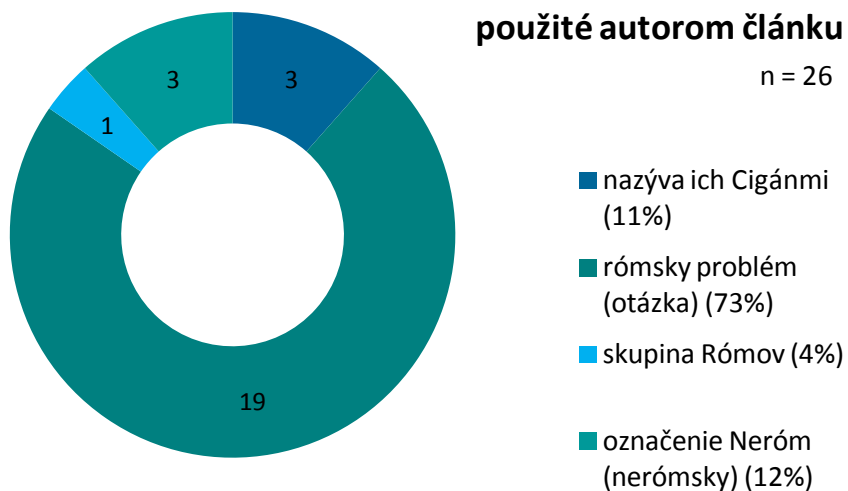
Negatívne charakteristiky

n = 21

Problémové označenia použité autorom článku

n = 26

Použitie zovšeobecňujúcich a problémových označení v jednotlivých médiách

4 VYBRANÉ ASPEKTY MEDIALIZÁCIE

5 METODIKA

Výber článkov a kľúčové slová

Články do analýzy boli vybrané na základe výskytu kľúčových slov: Róm, Rómka, Rómovia, rómsky/a/e/, Cigán, Cigánka, Cigáni, cigánsky/a/e vo všetkých tvaroch skloňovania týchto slov.

Z článkov boli po pretriedení vyradené tie, ktoré sa nevyjadrovali o Rómoch (napr. výskyt priezviska Cigáňová, alebo zmienka o cigánskych vajciach). Predmetom analýzy bolo spolu 309 článkov publikovaných v priebehu 40 dní, ktoré sme vybrali v rámci sledovaného obdobia náhodným výberom. Sledované obdobie bolo od 1.6.2015 do 31.10.2015.

Vzorku sledovaných médií tvorili denníky SME, Denník N, Hospodárske noviny, Plus jeden deň a Nový Čas (a ich on-line mutácie), časopis Plus 7 dní, webové portály aktualne.sk, aktuality.sk a topky.sk, televízne stanice TV Markíza, TV JOJ, Jednotka a všetky okruhy Slovenského rozhlasu.

Vzorku sme podrobili kvalitatívnej analýze a každý mediálny výstup bol vyhodnotený na základe nasledovných kategórií, resp. otázok:

1. Téma článku
2. Dostal v príspevku priestor na vyjadrenie Róm a ak áno, bolo uvedené jeho meno?
3. Akej vekovej kategórii Rómov sa príspevok venoval?
4. Aké bydlisko, resp. spôsob života Rómov zobrazuje príspevok.
5. Podnecuje príspevok nenávisť a diskrimináciu založenú na rasovej odlišnosti či etnickom pôvode.
6. Pristupuje alebo nepristupuje novinár so zvýšenou citlivosťou a zodpovednosťou k osobám, ktoré nemajú skúsenosti s komunikáciou s novinármi.
7. Obsahuje príspevok predsudky či stereotypy.

8. Charakterizoval novinár Rómov negatívne a pritom zovšeobecňoval? (napr. neprispôsobiví, nezamestnaní, drzí, problémoví atď.)

Každý článok bol na základe obsahu priradený aspoň k jednej téme alebo viacerým témam. Zoznam tém je nasledovný:

- Kriminalita - kriminalita páchaná Rómami
- Kultúra - kultúrne podujatia, filmy, ľudové remeslá, jedlá, kočovný spôsob života
- Voľby - komunálne voľby, programové návrhy namierené na Rómov, výroky kandidátov o Rómoch, kupovanie hlasov v rómskych osadách a pod.
- Sociálne veci - sociálna politika štátu, sociálne dávky, sociálna práca v osadách
- Školstvo - vzdelávanie, kontajnerové školy, segregácia v triedach, rómski asistenti na školách
- Európske fondy - čerpanie fondov, nové programové obdobie, projekty na podporu Rómov
- Diskriminácia - v školstve, zamestnaní, politike a pod.
- Zdravie - zdravotný stav, epidémie, antikoncepcia
- Bývanie - nelegálne stavby, stav "rómskych" bytoviek, stavba nových domov cez projekty, štátna politika bývania a pod.
- Zamestnanosť - aktivačné práce, diskriminácia v zamestnaní, hľadane práce, platy, štátna politika
- Spolunažívanie s väčšinou - spolužitie v obciach, mestách a na celoštátnej úrovni, segregácia, články o protirómskych múroch a pod.
- Extrémizmus, urážky - protirómske vyjadrenia a aktivity, urážky („lenivý ako Cigán“), Marián Kotleba a pod.
- Rómske osobnosti - predstavenie osobností (umelci, podnikatelia, politici, aktivisti, obyčajní ľudia so zaujímavým príbehom)
- Politika - vyjadrenia politikov, Roman Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, všetko politické
- Počty Rómov, štatistika - Atlas Rómskych komunít, vety typu "v našej obci žije X Rómov"
- Obhajoba Rómov - integrácia, pochvalné vyjadrenia, podporné komentáre, kritika diskriminácie a rasizmu, pochvalné články, projekty na podporu Rómov, pozitívne príklady
- Imigranti verzus Rómovia
- Všetko ostatné

Kontakt

Romano kher – Rómsky dom

Košická 36

821 08 Bratislava

www.romanokher.eu

Spracovali

Gabriela Mezeiová, PhD.

Mgr. Agnes Horváthová

Zuzana Benčúriková